

FESTA MAJOR DE MANRESA - 2018

Santa Maria de la Seu de Manresa, 26-8-2018

Lectures del diumenge XXI-B

Js 24,1-2ª,15-17,18b // Sal 33 // Ef 5,21-32 // Jn 6,60-69

Sr. Degà del Capítol d'aquesta Col·legiata Basílica de Santa Maria de la Seu de Manresa i rector d'aquesta parròquia,
Membres del Capítol,
Germans preveres concelebrants, pare Valentí de Manresa,
Sr. Alcalde i Regidors de l'Excel·lentíssim Ajuntament de Manresa,
Confraria dels Cossos Sants,
Paordes, Pubill i Pubilla,
benvolguts tots, fills estimats de Déu.

El fet que avui ens congrega a la Seu de Manresa, un any més, és la celebració de la festa major de la nostra ciutat, que commemora el trasllat dels Cossos Sants dels màrtirs, il·lustres i invictes, patrons de la ciutat: sant Maurici, sant Fructuós i santa Agnès. Els manresans i manresanes han guardat, al llarg dels segles, amb orgull les relíquies d'aquests tres gloriosos màrtirs. Des de l'any 1372, en què foren traslladats des de la població de Sant Fruitós fins aquesta església de Santa Maria de Manresa, la devoció als Sants Cossos s'ha mantingut; i la vostra presència en aquest dia, malgrat haver passat quasi sis-cents cinquanta anys, parla, per ella mateixa, de la vostra devoció en ple segle XXI.

Els inicis d'aquesta tradició i el seu perllongament al llarg dels segles té la seva arrel en l'estima que han tingut els manresans pels màrtirs de la fe cristiana; aquells qui, des dels mateixos inicis de l'Església i en tot moment de la seva història, han donat el testimoni més gran de la seva fe vessant la seva sang per Crist.

Sant Maurici, soldat i cabdill d'una legió de soldats romans, va perdre la vida per no voler fer supersticions paganes manades per l'emperador. Fou martiritzat el 22 de setembre de l'any 286 de l'era cristiana, a la regió dels Alps francesos. Sant Fruitós o Fructuós, bisbe de Tarragona, l'any 259, fou cremat viu a l'amfiteatre d'aquesta ciutat mediterrània, juntament amb dos dels seus diaques, Auguri i Eulogi, perquè no va voler unir-se a les festes que es feien en honor dels ídols pagans; ans al contrari, ell predicava i aconsellava a tots els cristians que es retinguessin a les seves cases, ocupats en oracions i dejunis, abans de caure en el pecat de la idolatria. I, finalment, en el segle IV, la jove romana Agnès es va negar al matrimoni amb un fill del governador de Roma, perquè el seu cor era del tot de Jesús. Per això fou condemnada a mort i, de fet, va morir en la tendra edat de tretze anys, aconseguint la doble corona del martiri i de la virginitat.

La ciutat de Manresa mira els seus màrtirs patrons amb l'orgull de les seves relíquies, i celebra la seva festa major; que, com a tal, té sempre la triple

mirada: al passat, amb orgull, i posant-lo en mans de la misericòrdia de Déu; al present, amb el desig de viure`l amb intensitat; i al futur, amb una mirada d'esperança, sabent que la humanitat és sempre en les mans paternals del nostre Déu. El present de la nostra ciutat té el repte, entre altres, de ser la capital de la cultura catalana, amb un lema: «Construïm ponts.» Volent, doncs, fer una petita aportació a aquest esdeveniment, és bo que ens preguntem: què ens aporta la nostra festa, que posa la mirada en el testimoniatge dels màrtirs cristians, en la cultura? ¿És vàlid, en aquests moments d'interculturalitat i de presència d'altres religions entre nosaltres, de celebrar uns màrtirs que moriren per Crist, per la confessió de la fe cristiana?

Els màrtirs cristians de tostemps són testimonis de la dignitat de la persona humana i de la seva llibertat. El màrtir cristià és el qui mor confessant la seva fe en Crist. Els màrtirs no cerquen la mort, sinó que viuen la fe en Crist, amb totes les seves conseqüències, i per això mateix, en temps de persecució, són detinguts i condemnats i morts. Però el màrtir cristià té una característica imprescindible: és el qui ha mort perdonant aquells qui l'occeixen. I aquest perdó significa estimar, no pas odiar; és a dir, voler el bé d'aquells qui el maten. La llibertat de la qual són testimonis els màrtirs afecta el més íntim, el cor de tota persona, la seva relació amb el misteri més profund de la vida i de la mort, el misteri de Déu. Els màrtirs proclamen sempre la llibertat religiosa, com a primera i fonamental, en les seves característiques de llibertat de consciència, de llibertat de culte i de llibertat per a canviar de religió, des de la plena i autèntica llibertat. Ningú no pot obligar un altre a creure en una religió; ningú no pot obligar una persona a romandre en una religió, en contra de la seva llibertat. Els màrtirs cristians ens parlen de la grandesa de la persona humana i de la seva dignitat que és do de Déu, creador de tota persona humana. La dignitat de la persona humana ve de Déu mateix. És tasca de la societat reconèixer-la com a fonamental en tota qüestió que es pugui plantejar: habitatge, família, treball, origen, escola, sanitat, procedència... La mirada envers la persona humana, des de la fe cristiana, no pot posar cap frontera. La igualtat en dignitat de tota persona humana és la primera i fonamental mirada envers tota problemàtica social que es pugui plantejar.

I això és cultura, ja que és una mirada concreta a la realitat i una manera de viure i de relacionar-se, des d'una creença, des del més íntim del cor. Molts han estat els fruits de cultura nostra que tenen la seva arrel en la fe cristiana. Moltes han estat les obres socials i assistencials que han tingut el seu fonament en la fe en Crist i que són realitat des de segles, enmig nostre, en aquesta noble ciutat de Manresa. I avui ho hem d'agrair a Déu i a totes les persones que les han fetes i fan presents entre nosaltres.

La resposta al misteri de Déu és també cultura. Cercar resposta a les preguntes fonamentals que hi ha en el cor de tota persona, és una realitat imprescindible, si no volem una societat en què, malgrat tenir de tot i més, en recursos materials i en experiències, en el cor de les persones hi hagi un buit que res ni ningú no acaba mai d'omplir. El benestar de les persones, la seva felicitat, té en la qüestió religiosa un punt de trobament que no podem pas obviar. De fet, la cultura religiosa en el passat ha deixat una forta petjada de bellesa, de veritat i

d'amor, de transcendència i, al mateix temps, d'arrelament en la vida concreta de les persones i dels pobles. En la primera lectura hem escoltat com Josuè, el successor de Moisès en el guiatge del poble d'Israel fins a la terra promesa, planteja una vegada més al poble si volen o no seguir el Senyor; si volen fer l'opció pel Déu que els ha alliberat del poder del faraó, rei d'Egipte, o si volen adorar altres déus. Aquesta ha estat, i continua essent, la tasca primordial de l'Església, enmig dels pobles i nacions: fer present la crida de Déu, a totes i cada una de les generacions de la història de la humanitat, a obrir-li el seu cor, amb fe i amor. El paganisme no solament és el més gran enemic de la fe cristiana, sinó també de la mateixa societat. Negar Déu, no donar resposta a la qüestió de Déu és, com ja he expressat, ofegar el batec fonamental i més profund del cor de l'home. No pensem que és una mera qüestió intel·lectual, que, amb no plantejar-se-la, ja n'hi ha prou. El cor té raons que el cap no pot comprendre. I el cor no cessa de cercar. I, si no hi ha el Déu veritable, apareixen déus falsos, que no alliberen i salven, sinó que dominen i esclavitzen. El signe del paganisme és la manca d'esperança, l'horitzó tancat, com diu sant Pau en la carta als Efesis. *Recordeu que, en altre temps, vosaltres, pagans de naixement, vivíeu en el món sense esperança i sense Déu (2,11-12).*

Sant Joan Pau II, en un document sobre Europa, parlava del continent europeu com un lloc amb manca d'esperança. I en posava dos signes clars: la manca de compromisos definitius, tant en el matrimoni com en la vida consagrada, i la manca de natalitat. En la segona lectura hem escoltat com sant Pau posa en relació el misteri de la salvació de Crist i el sacrament del matrimoni: *Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa i, des d'aquell moment, ells dos són una sola carn. És un misteri molt gran: ho dic de Crist i de l'Església.* I aquest fet em porta a recordar que, tot just fa cinquanta anys, el beat Pau VI va lliurar a l'Església i al món l'encíclica *Humanae vitae*, que, des de la talaia del present, s'ha de qualificar de profètica. Va ser al juliol de l'any 1968, després del mític maig del 68, quan, en un canvi profund d'època, en què quedaven profundament tocats els fonaments de la cultura cristiana; en un món enlluernat per la llibertat, en tots els camps i sentits, també en el sexual; en un món encegat pel progrés i la tècnica, en què l'home i la dona volien fer el seu camí oblidant el seu Creador, el qui per amor ha creat l'home i la dona, la naturalesa i l'univers; en aquesta món, el papa Pau VI va fer una defensa de l'home i la dona, en la bellesa de la seva donació plena en el matrimoni. Remarcant el que afirmava el Concili Vaticà II sobre la inseparabilitat de la donació mútua i l'obertura a la transmissió de la vida, ell afirmava: «El matrimoni no és un efecte de la casualitat o producte de la evolució de forces naturals inconscients; és una sàvia institució del Creador per a realitzar en la humanitat el seu disseny d'amor. Els esposos, mitjançant la seva recíproca donació personal, pròpia i exclusiva d'ells, tendeixen a la comunió dels seus éssers en ordre al seu mutu perfeccionament personal, per a col·laborar amb Déu en la generació i en l'educació de noves vides» (8). Han passat cinquanta anys, des d'aquestes paraules, i hem de reconèixer que, en el nostre país, com en altres d'Europa, estem vivint un autèntic «hivern demogràfic». Els nostres pobles i ciutats viuen un despoblament, solament minvat per la presència dels immigrants. En el respecte a la consciència de cada matrimoni i al concepte de

paternitat responsable, que ensenyava Pau VI, ens hem de preguntar quin futur volem tenir si no tenim fills. La nostra cultura cristiana, en quant es va separant de la seva arrel que és Déu creador i estimador en Jesucrist, va perdre la seva força, i un dels signes és la manca de natalitat. Hi ha molts factors. Però, per a mi, almenys, és clar que mai com ara, en aquests cinquanta anys, no hem tingut tanta riquesa; però aquesta no s'ha fet vida humana. Mai tanta riquesa, però tampoc mai tan pocs fills. Els fills són el do més excel·lent del matrimoni, i contribueixen, no solament i en gran manera al bé i a la felicitat dels pares, sinó també a tota la societat i a la mateixa Església. Que no ens enganyin: la més gran riquesa de les famílies i dels pobles són els seus fills! Tota altra cosa sense ells és construir sobre arena, edificar amb palla. Un poble sense fills, amb pocs fills, és un poble sense esperança. L'obertura a la vida és signe d'esperança, signe d'una cultura amb horitzó obert.

I com a darrera cosa una paraula als joves, als quals, en una gran majoria en aquesta societat, costa tant d'accedir al matrimoni. Aquest sempre es deixa per a més endavant, no sé si és per por o per comoditat o perquè ara és moda fer-ho d'aquesta manera. I ho diré amb paraules que el sant pare Francesc va dirigir el juliol passat a joves italians a Roma. Els va dir en diàleg: «La major llibertat és la llibertat de l'amor. Però, per què he d'esperar a acabar la carrera universitària abans de pensar en l'amor? L'amor, el vertader amor, ve quan vol... ; un amor vertader que els joves sabeu bé distingir d'un simple entusiasme, disfressat d'amor. Doncs bé, quan es presenti aquest amor, per què esperar? L'amor és la vida, i si l'amor ve avui, per què he d'esperar tres, quatre, cinc anys perquè creixi i es faci estable? ... L'amor no tolera les mitges tintes: o tot o res. I perquè l'amor pugui créixer s'han d'evitar les escapatòries. Creieu que aquest amor s'ha de posposar per altres interessos? No, no s'ha de fer. S'ha d'arriscar en l'amor, en l'amor vertader... Arrisqueu en l'amor!» I jo hi afegeixo: joves, no tingueu por del matrimoni, del compromís d'amor fidel, indissoluble i fecund, davant de Déu i de la seva Església. El matrimoni, en la seva gràcia, guardarà el vostre amor.

Que aquesta celebració de l'ofici de festa major sigui una nova ocasió per a tots nosaltres de tornar a renovar la nostra opció per Crist. Ell sempre és a la porta del nostre cor, com un pidolaire, esperant la nostra resposta. Escoltem de nou aquelles paraules de Jesús, que hem escoltat en l'evangeli, adreçades als seus deixebles, com si ho fos a nosaltres: *Vosaltres també em voleu deixar?* I, com Simó Pere, responguem-li de cor: *Senyor, a qui aniríem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu.* Que, amb la intercessió dels invictes màrtirs sant Maurici, sant Fruitós i santa Agnès, patrons de la ciutat de Manresa, puguem continuar essent el poble cristià que, amb la força de la fe, fa créixer en el seu entorn fruits de veritat, d'amor i de bellesa, de santedat i de solidaritat; en una paraula, una cultura cristiana, per a major glòria de Déu i bé dels homes. Així sigui.